

ارزیابی کارآیی تامین کنندگان در زنجیره تامین پایدار با استفاده از رویکرد DEA (مورد

مطالعه: شرکت چوب پلاست توسکا)

حمیدرضا فلاح لاجیمی، استادیار گروه مدیریت صنعتی دانشگاه مازندران، h.fallah@umz.ac.ir

فاطمه کاظمی مریدانی، کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، faeze.k258@gmail.com

چکیده

امروزه رقابت بین شرکت‌ها جای خود را به رقابت بین زنجیره‌های تامین داده است، به عبارت دیگر شبکه‌ای از شرکت‌ها مسئول تبدیل مواد اولیه به محصول نهایی و تحویل به مشتری هستند. این شبکه از موجودیت‌ها، مسائل فرایندهای مختلف تامین، تولید، ذخیره و توزیع هستند که به عنوان یک زنجیره تامین شناخته می‌شوند. زنجیره‌های تامین نقش اساسی در اقتصاد جهانی امروز دارند. شرایط لازم برای توسعه پایدار به طور گسترده‌ای توسط نهادهای تنظیمی به رسمیت شناخته شده اند، شرکت‌ها و مصرف‌کنندگان می‌توانند مطابق با تعریف توسعه پایدار، «رفع نیازهای حال جامعه بدون به خطر انداختن توانایی نسل‌های آینده برای رفع نیازهای خود»، عمل کنند. به این ترتیب نیاز به یک دیدگاه جهانی، با تأکید بر روابط بین محیط‌زیست و اجتماعی از طریق رشد اقتصادی در توسعه پایدار بهبود بخشند. در این تحقیق که با موضوع ارزیابی تامین کننده پایدار است با تعیین شاخص‌های پایداری با استفاده از نظر خبرگان و استفاده از تکنیک DEA و جمع‌آوری داده‌های کیفی به ارزیابی تامین کننده پایدار در مورد مطالعه شرکت چوب پلاست پرداخته می‌شود.

واژگان کلیدی :

مدیریت زنجیره تامین پایدار، انتخاب تامین کننده پایدار، تحلیل پوششی داده‌ها، شرکت چوب پلاست

توسکا

1- مقدمه

ارزیابی تامین کنندگان و حمایت از بهبود مستمر به نقش بسیار مهمی برای مدیریت زنجیره تامین تبدیل شده است از آنجاکه عملکرد یک سازمان در زنجیره تامین به عملکرد تامین کنندگان آن بستگی دارد. در میان تامین کنندگان مختلف با منابع مشترک، تولیدکنندگان باید به دنبال آن‌هایی باشند که بتوانند رابطه طولانی‌مدت با آن‌ها را توسعه دهند [14]. امروزه شاخص‌های ترکیبی (CIs) شاخص‌هایی هستند که

به‌طور فزاینده‌ای به عنوان یک ابزار مفید جهت تجزیه و تحلیل سیاسی و ارتباطات کلی و عمومی به رسمیت شناخته شده است. این شاخص‌ها توانایی قابل توجهی را در برابر حجم زیادی از اطلاعات نسبت به شاخص‌های مستقل دارا می‌باشند و اغلب استفاده از این شاخص‌ها جهت تجزیه و تحلیل ارتباطات کلی و عمومی آسانتر است. در طول دهه گذشته، تعداد زیادی از شاخص‌های ترکیبی توسط سازمان‌های مختلف ملی و بین‌المللی توسعه یافتند. از جمله این سازمان‌ها می‌توان به سازمان همکاری اقتصادی و توسعه¹ (OECD)، سازمان بهداشت جهانی² (WHO)، سازمان ملل متحد³ (UN)، کمیسیون اروپایی⁴ (EC) و مجمع جهانی اقتصاد اشاره کرد که در زمینه‌های گسترده‌ای مانند محیط‌زیست، جامعه، توسعه پایدار، جهانی‌شدن و نوآوری فعالیت داشتند [22,17,11,21]. گسترش این نوع از شاخص‌ها نشانه دهنده اهمیت سیاسی و ارتباطات عملیاتی در تصمیم‌گیری‌ها می‌باشد. با این وجود، ایجاد شاخص‌های ترکیبی، از لحاظ فنی و ریاضی به مجموعه‌ای از شاخص‌های مستقل گفته می‌شود که جهت اندازه‌گیری مفاهیم چندبعدی به کار می‌روند. این شاخص‌ها معمولاً بدون واحدهای اندازه‌گیری می‌باشند (سازمان برای همکاری اقتصادی و توسعه) (OECD, 2008)؛ بنابراین، ساختار اصولی شاخص‌های ترکیبی نقش مهمی برای تعیین سودمندی و اعتبار این شاخص‌ها ایفا می‌کند. اخیراً تحلیل پوششی داده‌ها به‌عنوان یک تکنیک ریاضی غیر پارامتری جهت اندازه‌گیری نسبی کارایی یک مجموعه‌ی همگن، به‌عنوان واحدهای تصمیم‌گیری (DMU)، جهت توسعه شاخص‌های ترکیبی مورد توجه قرار گرفت. ویژگی‌های بارز DEA، برای توسعه شاخص‌های ترکیبی نسبت به روش‌های دیگر مانند تجزیه و تحلیل رگرسیون (RA)، تحلیل سلسله مراتبی فرایند (AHP)، تحلیل مؤلفه‌های اصلی (PCA) و تحلیل عاملی (FA) (سازمان همکاری و توسعه (OECD) 2008) عبارت‌اند از: ابتدا، یک‌راه جدید برای جمع‌آوری شاخص‌های متعدد بدون توسل به دانش قیاسی فراهم می‌آورد، به‌عنوان مثال، وزن. شاخص‌های مورد استفاده مدل در واحدهای مختلف اندازه‌گیری بیان شده است. علاوه بر این، هر DMU بهترین وزن شاخص خود را به دست آورده و DEA ارزیابی نسبی عملکرد یک DMU خاص با در نظر گرفتن عملکرد همه DMU‌های دیگر را محاسبه می‌کند که به عنوان رویکرد مزیت مجهول (BOD) معرفی می‌شود [7]. به این ترتیب، سیاست‌گذاران نمی‌توانند به وزن نامساعد اعتراض کنند، زیرا هر DMU وزن مطلوب خود را از طرح وزن دهی دیگر واحدهای تصمیم‌گیری تعیین می‌کند. با توجه به ویژگی‌های فوق، شاخص‌های ترکیبی بر اساس DEA به‌طور گسترده در مطالعات اخیر مانند بررسی شاخص عملکرد زیست‌محیطی [12]، شاخص توسعه انسانی [9]، شاخص عملکرد اقتصاد کلان [19]، شاخص انرژی پایدار [25]، شاخص دستاورد فناوری [7] شاخص عملکرد امنیت مسیر [15] مورد استفاده قرار گرفته است. با این حال، به‌عنوان یک فن داده‌گرا، کاربرد تحلیل پوششی داده‌ها در ساخت CI‌ها متکی به کیفیت اطلاعات در مورد شاخص‌ها است. به‌عبارت‌دیگر، اخذ شاخص‌های قابل‌سنجش و کمی معمولاً

1. Organization for Economic Cooperation and Development

2. World Health Organization

3. United Nations

4. European Commission

پیش فرض ارزیابی است. تحت بسیاری از شرایط، داده‌های کمی برای مدل سازی موقعیت‌های دنیای واقعی با توجه به پیچیدگی و عدم اطمینان، ناکافی یا نامناسب می باشند. بنابراین، حضور شاخص‌های کیفی برای تصمیم‌گیری در عملکرد یک DMU ضروری است. جایگاه و رتبه هر DMU با توجه به شاخص ترتیبی با تنظیم محدودیت‌های مربوطه است که در مجموع به نام DEA زبانی شناخته می شود (IDEA). کوک و همکاران در سال 1996، 1993 برای اولین بار این نوع از ساختار DEA را ارائه و به کار گرفتند [3,4,5].

2- مبانی نظری و پیشینه تحقیق

• مدیریت زنجیره تامین پایدار

تعاریف متعددی در رابطه با پایداری یا توسعه پایدار بیان شده است که از جمله آن‌ها به این تعریف اشاره کرد، پیشرفت و توسعه‌ای که مطابق رفع نیاز فعلی است بدون آنکه توانایی نسل بعدی را برای رفع نیاز خود به خطر بیندازد. بر این اساس سازمان‌ها بایستی برای توسعه و ارزیابی از شاخص‌های جدیدی استفاده کنند که کمتر به آن توجه شده است. از این شاخص‌ها به شاخص‌های پایداری تعبیر می‌شود که منجر به پایداری سیستم می‌شوند [20]. زنجیره تامین پایدار، مدیریت مواد، اطلاعات و جریان سرمایه و همچنین همکاری میان شرکت‌ها به همراه زنجیره تامین با در نظر گرفتن هر سه بعد توسعه پایداری- اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی- به دست آمده از مشتری و ذینفعان موارد مورد نیاز است. علاوه بر رشته دانشگاهی، جوامع، دولت‌ها، کسب‌وکار، سازمان‌های بین‌المللی و سازمان‌های غیردولتی به‌طور فزاینده‌ای نگران و به دنبال ابزاری برای نظارت بر عملکرد و ارزیابی و پیشرفت به‌سوی توسعه پایدار هستند. از همین رو تامین کننده از اهمیت زیادی در زنجیره تامین پایدار است. مسئولیت پایداری یک ماهیت و هویت جداگانه دارد که بخشی از کار تامین کنندگان به مدیریت ارشد است [2].

• ارزیابی و انتخاب تامین کننده پایدار:

ارزیابی تامین کنندگان و حمایت از بهبود مستمر به نقش بسیار مهمی برای مدیریت زنجیره تامین تبدیل شده است از آنجاکه عملکرد یک سازمان در زنجیره تامین به عملکرد تامین کنندگان آن بستگی دارد. انتخاب تامین کننده مناسب در زنجیره تامین پایدار نیاز به معیارهای ارزیابی که شامل اطلاعاتی از قبیل توجه به مشتری، اولویت رقابتی، خرید استراتژیک، فناوری اطلاعات و حمایت مدیریت ارشد یک شرکت دارد. یک شرکت باید اولویت‌های برجسته رقابتی به‌منظور انجام مدیریت تولید خود، مانند تولید محصولات باکیفیت بالا و با آرایش تدارکات عالی را دارا باشد، اولویت رقابتی که به حمایت مدیریت ارشد نزدیک است

[18]. در میان تامین کنندگان مختلف با منابع مشترک، تولیدکنندگان باید به دنبال آنهایی باشند که بتوانند رابطه طولانی مدت با آنها را توسعه دهند [14].

• تحلیل پوششی داده‌ها

تحلیل پوششی داده‌ها توسط چارنز و همکاران در سال 1978 ارائه شده است. از آنجا که اولین بار در سال 1978، DEA معرفی شد به عنوان یک ابزار تحلیلی قدرتمند برای مدل سازی فرایندهای عملیاتی از نظر عملکرد ارزیابی، تعیین معیار و تصمیم‌گیری به موفقیت به میزبان انواع مختلف اعمال در طیف گسترده‌ای از زمینه‌های فعالیت به رسمیت شناخته شده است [5,10].

• شرکت چوب پلاست توسکا:

شرکت چوب پلاست توسکا در سال ۱۳۸۶ در شهرک صنعتی بندرگز استان گلستان در زمینی به مساحت 10000 مترمربع با ماشین‌آلات تمام خودکار و پیشرفته با ظرفیت تولید سالانه ۷۰۰۰ تن گرانول و ۵۰۰۰ تن انواع پروفیل‌های کف پوش، نمدپوش، دیوار پوش، ریل، درب و چهارچوب راه‌اندازی و به عنوان بزرگ‌ترین کارخانه تولید پروفیل‌های کامپوزیت چوب پلاست در ایران، فعالیت خود را آغاز نموده است.

پیشینه تحقیق:

جدول (1): خلاصه‌ای از تحقیقات پیشین

روش	موضوع مورد بررسی	نام پژوهشگر
dynamic data envelopment analysis	ارزیابی و رتبه‌بندی تامین کنندگان پایدار توسط تحلیل پوششی داده‌های پویا قوی	سعید یوسفی و همکاران در سال 2016 [26]
Fuzzy inference system (FIS)	انتخاب تامین کننده پایدار: یک مدل رتبه‌بندی بر اساس سیستم استنتاج فازی می‌پردازد	امین دوست و همکاران در سال 2012 [1]
ISM	تجزیه و تحلیل مسائل CSR پشت فرآیند انتخاب عرضه کننده با استفاده از روش ISM می‌پردازد.	کانان و همکاران در سال 2014 [16]
Fuzzy DEMATEL	روش DEMATEL فازی برای توسعه انتخاب تامین کننده	چانگ و همکاران در سال 2011

		[8]
AHP,DEA	یک روش ترکیبی برای انتخاب تامین کننده برای نگهداری از یک زنجیره تامین رقابتی	ها و کریشان در سال 2008 [14]
Chance constrained DEA (CCDEA)	پیشنهاد یک مدل CCDEA برای انتخاب تامین کننده در حضور داده تصادفی	تیلورد در سال 2006
Multi-objective programming (MOP) and DEA	پیشنهاد MOP و DEA برای ارزیابی تامین کنندگان	و بر در سال 2000 [24]
DEA	پیشنهاد یک مدل DEA برای انتخاب تامین کننده در حضور خروجی نامطلوب و داده مبهم	فرزی پور در سال 2010 [13]

3- مدل های پایه DEA:

مجموعه $DMU - n$ به ازای هر m ورودی مختلف به منظور تولید s خروجی مختلف در نظر بگیرید. کارایی نسبی یک DMU نسبت کل وزن خروجی به وزن کل ورودی آن، بین صفر و یک تعریف می شود. از نظر ریاضی، نمره کارایی DMU_0 با نماد E_0 نمایش داده می شود و با مدل CCR به صورت زیر به دست آمده است:

$$E_0 = \max \frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{r0}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{i0}}$$

s.t

$$\frac{\sum_{r=1}^s u_r y_{rj}}{\sum_{i=1}^m v_i x_{ij}} \leq 1 \quad j = 1, \dots, n$$

$$u_r, v_i \geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s \quad i = 1, \dots, m$$
(1)

وقتی که x_{ij} و y_{rj} به ترتیب r مین خروجی و i مین ورودی از DMU ، u_r وزن r مین خروجی، v_i وزن i مین ورودی و ε یک عدد کوچک ارشمیدسی [6]. این برنامه کسری به صورت جداگانه جهت محاسبه و تعیین بهترین وزن هر DMU برای ورودی ها و خروجی ها به کار می رود. وزن در تابع هدف به صورت خودکار باهدف به حداکثر رساندن انتخاب ارزش نسبت بازده DMU_0 و درعین حال با در نظر گرفتن کمتر از یک بودن محدودیت برای همه DMU است. برای ساده کردن محاسبات، برنامه کسری رابطه (1)

را می‌توان تبدیل به یک برنامه خطی به شرح زیر کرد:

$$\begin{aligned}
 E_0 &= \max \sum_{r=1}^s u_r y_{r0} \\
 \text{s.t.} \\
 \sum_{i=1}^m v_i x_{i0} &= 1 \\
 \sum_{r=1}^s u_r y_{rj} - \sum_{i=1}^m v_i x_{ij} &\leq 0 \quad j = 1, \dots, n \\
 u_r, v_i &\geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s \quad i = 1, \dots, m
 \end{aligned} \tag{2}$$

این تبدیل به وسیله محدود کردن نسبت بازده به مخرج انجام گرفته است. در مدل اول مجموع وزن های ورودی ها برابر با ارزش یک و مجموع وزن های خروجی ها برای تبدیل به مدل خطی حداکثر شده است. به طور کلی، یک DMU کارا خواهد شد اگر یک شود و اگر کمتر از یک شود ناکارا خواهد بود.

DEA برای شاخص های ترکیبی (CI):

با توجه به مجموعه ای از n DMU که قرار است ارزیابی شوند اصطلاح S_1 برای شاخص های کمی (y^n) و S_2 برای شاخص های ترکیبی (y^0) را در نظر می گیریم. اصلاح شده مدل پایه DEA، CI ها را می‌توان به صورت زیر فرموله کرد:

$$\begin{aligned}
 CI_0 &= \max \sum_{r=1}^{s_1} u_r y_{r0}^n + \sum_{i=1}^{s_2} v_i y_{i0}^0 \\
 \text{s.t.} \\
 \sum_{r=1}^{s_1} u_r y_{rj}^n + \sum_{i=1}^{s_2} v_i y_{ij}^0 &\leq 1 \quad j = 1, \dots, n \\
 u_r, v_i &\geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s_1 \quad i = 1, \dots, s_2
 \end{aligned} \tag{3}$$

از آنجاکه مقدار دقیق برای شاخص های $y_i^0 (i = 1, \dots, s_1)$ در دسترس نیستند، اما داده های ترکیبی با مقیاس K برای رتبه بندی هر DMU تبدیل به موقعیت خود می شود. هر بردار موقعیت $p_{ki} (k = 1, \dots, K)$ در بردار $[y_{i1}, y_{i2}, \dots, y_{ik}]^T$ برای به دست آوردن ارزش واقعی هر شاخص ترکیبی ضرب شده است. $y_i^v = p_{ki} [y_{i1}, y_{i2}, \dots, y_{ik}]^T$ ، باید ملزم به حداقل تعیین شده $y_{i1} > y_{i2} > \dots > y_{ik} > \varepsilon$ باشد. به این ترتیب، مجموعه ای از تمام شاخص های ترکیبی S_2 برای یک

DMU_0 خاص بیان می‌شود: $\sum_{i=1}^{s_2} v_i y_{i0}^v$ ، که می‌توان مجدد به صورت خطی $\sum_{i=1}^{s_2} v_i y_{i0}^v$ درآورد. علاوه بر این، برای تحقق بخشیدن به محدودیت‌های ترکیبی بالا در $y_{ik} (k = 1, \dots, K)$ ، $y_{ik} - y_{ik+1} \geq \varepsilon$ ، $k = 1, \dots, K - 1$ و $y_{ik} \geq \varepsilon$ قرار می‌دهیم. در این روش، $\mu_{ik} - \mu_{ik-1} \geq \varepsilon^2$ که برابر با $v_i y_{ik} - v_i y_{ik+1}$ باید برای حداقل کردن محدودیت‌ها $\mu_{ik} - \mu_{ik-1} \geq \varepsilon^2$ و $\mu_{rk} \geq \varepsilon^2$ برقرار باشد. به این ترتیب IDEA-پایه CIها به شکل زیر است:

$$CI_0 = \sum_{r=1}^{s_1} u_r y_{r0} + \sum_{i=1}^{s_2} \sum_{k=1}^K \mu_{ik0}$$

s.t.

$$\sum_{r=1}^{s_1} u_r y_{rj} + \sum_{i=1}^{s_2} \sum_{k=1}^K \mu_{ikj} \leq 1 \quad j = 1, \dots, n$$

$$u_r \geq \varepsilon \quad r = 1, \dots, s_1 \quad (4)$$

$$\mu_{ik} - \mu_{ik-1} \geq \varepsilon^2 \quad k = 1, \dots, K - 1, \quad i = 1, \dots, s_2$$

$$\mu_{ik} \geq \varepsilon^2 \quad i = 1, \dots, s_2$$

در مدل جدید بالا، هر دو شاخص عددی و ترکیبی در نظر گرفته شده است و آن‌هایی که ترکیبی هستند با انعکاس اضافه کردن دو محدودیت نابرابری به صورت بالا نشان داده شده است [23].

4- روش جمع آوری داده‌ها:

در این پژوهش در ابتدا با جمع‌آوری اطلاعات برای تعیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد با رویکرد پایداری از منابع کتابخانه‌ای استفاده شده است که مهم‌ترین و مفیدترین منابع عبارت است از کتب، مقالات تخصصی، پایان‌نامه‌های مرتبط، منابع اطلاعاتی و کتابخانه‌های دانشگاه‌های کشور و جستجوگر ای اطلاعاتی در اینترنت بوده است. در این خصوص تعدادی از شاخص ارزیابی عملکرد تامین کنندگان که در منابع مختلف مورد استفاده قرار گرفته‌اند استخراج شد که عناوین و این شاخص‌ها در سه محور اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی به همراه تعاریف آورده شد. در مرحله بعد با تهیه پرسشنامه و نظرسنجی از خبرگان و استفاده از دلفی به اولویت‌بندی این شاخص‌ها می‌پردازد؛ و بعد از تعیین شاخص‌ها به گردآوری داده‌ها با مراجعه به محل مورد تحقیق و انجام مصاحبه و اسناد موجود به جمع‌آوری داده‌های

واقعی پرداخته شد؛ و در آخر با استفاده از تکنیک DEA موردنظر به ارزیابی تامین کننده پرداخته می‌شود.

6. مطالعه موردی تحقیق:

تعیین شاخص‌ها

بعد از نظرسنجی از خبرگان و استفاده از فن دلفی از 42 شاخص استخراج شده 11 شاخص در سه بعد پایداری (زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی) مورد تایید قرار گرفت که این 11 شاخص شامل موارد زیر می‌شود:

هزینه، کیفیت (کیفیت محصول و خدمت)، فناوری، تحویل، انعطاف‌پذیری، طراحی سبز، کنترل آلودگی جلوگیری از آلودگی، هدر رفت و بازیافت مواد، استفاده از مواد سازگار با محیط‌زیست (سبز) یا مواد تجدید پذیر، حقوق ذینفعان، شفافیت اطلاعات

ساختار داده‌های اولیه برای مدل DEA:

لیست و اسامی تامین کنندگان یکی از مواد اولیه مربوط به کارخانه چوب پلاست:

1. پتروشیمی بندر امام، 2. پتروشیمی اروند، 3. پتروشیمی آبادان، 4. پتروشیمی غدیر، 5. پتروشیمی جم، 6. پتروشیمی امیرکبیر، 7. پتروشیمی شازند، 8. پتروشیمی مارون، 9. پتروشیمی رجال، 10. پتروشیمی نوید زر شیمی، 11. پتروشیمی لرستان، 12. پتروشیمی ایلام

بعد از جمع آوری داده‌های اولیه و فرمول معرفی شده و اینکه در این مدل داده‌های ما در طیف 5 تایی ($K=5$)

هست. بیان شاخص‌های ترتیبی در تحلیل پوششی داده‌های رتبه‌ای را می‌توان به صورت زیر اعمال کرد:

جدول (3): شاخص‌های ترتیبی در تحلیل پوششی داده‌های رتبه‌ای

رتبه‌ای داده‌های (y_i)	مقدار وضعیت (p_{ki})				
1	1	0	0	0	0
2	0	1	0	0	0
3	0	0	1	0	0
4	0	0	0	1	0
5	0	0	0	0	1

تعداد DMU ها (n) برابر 12 است و تعداد شاخص‌های رتبه‌ای نیز ($i=1, \dots, 11$) هست. تابع هدف مدل ما

به صورت زیر هست:

$$\sum_{r=1}^{s_1} u_r y_{i0} + \sum_{i=1}^{s_2} \sum_{k=1}^K \mu_{ik0}$$

قسمت اول تابع هدف مربوط به شاخص‌های کمی فاصله‌ای هست که ما در این تحقیق از آن استفاده نمی‌کنیم.

قسمت دوم تابع هدف که $\sum_{i=1}^{s_2} \sum_{k=1}^K \mu_{ik0}$ هست که معادل زیر است:

$$\sum_{i=1}^{s_2} \sum_{k=1}^K \mu_{ik} = \sum_{i=1}^{s_2} v_i y_{i0}^0$$

7. نتایج نهایی مدل‌سازی و کارایی DMU ها و پیشنهادات:

پس از استخراج مدل و وارد نمودن در نرم‌افزار LINGO مقدار کارایی DMU های مختلف بر اساس شاخص‌های پایداری به صورت جدول زیر به دست می‌آید. همان‌طور که دیده می‌شود تامین کننده شماره 5 (پتروشیمی جم) با میزان کارایی 0/852 به عنوان کاراترین تامین کننده انتخاب می‌شود و همین‌طور تامین کننده شماره 11 (پتروشیمی لرستان) با کارایی 0/594 به عنوان ناکارآمدترین تامین کننده در نظر گرفته می‌شود.

جدول نهایی و نتایج جدول (4):

شاخص	میزان کارایی
تامین کننده شماره 1	0.763
تامین کننده شماره 2	0.737
تامین کننده شماره 3	0.754
تامین کننده شماره 4	0.739
تامین کننده شماره 5	0.852
تامین کننده شماره 6	0.652
تامین کننده شماره 7	0.736
تامین کننده شماره 8	0.649
تامین کننده شماره 9	0.638
تامین کننده شماره 10	0.602
تامین کننده شماره 11	0.594
تامین کننده شماره 12	0.634

پیشنهادها:

با توجه به نتایج به دست آمده از تعیین شاخص‌ها و ارزیابی تامین کنندگان پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات آتی

موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

کاربردی:

- شرکت مربوطه از تامین کنندگانی که رتبه‌ی بالاتری در کارایی دارد استفاده کند.
- برای استراتژی برد-برد در زنجیره تامین می‌تواند تامین کننده با کارایی پایین را تقویت کند تا بتواند از مزیت‌های آن استفاده کند.

تحقیقاتی:

- پیشنهاد می‌شود از روش‌های دیگر ارزیابی نظیر کارت امتیازی متوازن (BSC) نیز جهت ارزیابی‌ها استفاده شود و نتایج آن با تحلیل پوششی داده‌ها مقایسه شود.
- از DEA رتبه‌ای فازی استفاده شود.
- پیشنهاد می‌شود که از الگوی به‌دست‌آمده در این تحقیق جهت ارزیابی کارایی و رتبه‌بندی تامین کنندگان در دیگر صنایع استفاده شود.

1. Amindoust, A., Shamsuddin, A., Saghafinia, A., Bahreininejad, A. (2012). Sustainable supplier selection: A ranking model based on fuzzy inference system. *Applied Soft Computing* 12, 1668–1677.
2. Buyukozkan, G., Cifci, G. (2012). A novel hybrid MCDM approach based on fuzzy DEMATEL, fuzzy ANP and fuzzy TOPSIS to evaluate green suppliers. *Expert Systems with Applications*. 39(3), 3000-3011.
3. Cook, WD., Kress, M., Seiford, LM. (1996). Data envelopment analysis in the presence of both quantitative and qualitative factors. *J Oper Res Soc* 47:945–953.
4. Cooper, WW., Park, KS., Yu, G. (1999). IDEA and AR-IDEA: models for dealing with imprecise data in DEA. *Manage Sci* 45:597–607.
5. Cooper, WW., Seiford, LM., Zhu, J. (2004). *Handbook on data envelopment analysis*. Kluwer Academic Publishers, Boston.
6. Charnes, A., Cooper, WW., Rhodes, E. (1978). Measuring the efficiency of decision making units. *Eur J Oper Res* 2:429–444.
7. Cherchye, L., Moesen, W., Rogge, N., van Puyenbroeck, T., Saisana, M., Saltelli, A., Liska, R., Tarantola, S. (2008). Creating composite indicators with DEA and robustness analysis: the case of the technology achievement index. *J Oper Res Soc* 59:239–251.
8. Chang, B., Chang, C., Wu, C. (2011). Fuzzy DEMATEL method for developing supplier selection criteria. *Expert Systems with Applications* 38, 1850–1858.
9. Despotis, DK. (2005). Measuring human development via data envelopment analysis: the case of Asia and the Pacific. *Omega* 33:385–390.
10. Emrouznejad, A., Parker, BR., Tavares, G. (2008). Evaluation of research in efficiency and productivity: a survey and
11. Freudenberg M (2003) Composite indicators of country performance: a critical assessment. STI working paper 2003/16, Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), Paris.
12. Fa`re R, Grosskopf, S., Herna´ndez-Sancho, F. (2004) Environmental performance: an index number approach. *Res Energy Econ* 26:343–352.
13. Farzipoor Saen, R., (2009), 'A decision model for ranking suppliers in the presence of cardinal and ordinal data, weight restrictions, and nondiscretionary factors', *Annals of Operations Research*, Vol. 172, No. 1., 177-192.
14. Ha, S., Krishnan, R. (2008). A hybrid approach to supplier selection for the maintenance of a competitive supply chain. *Expert Systems with Applications*, 34, 1303–1311.
15. Hermans, E., Brijs, T., Wets, G., Vanhoof, K. (2009). Benchmarking road safety: lessons to learn from a data envelopment analysis. *Accid Anal Prev* 41(1):174–182.
16. Kannan, D., Kumar, K. Palaniappanb, M., Shankar, K. (2014). Analyzing the CSR issues behind the supplier selection process using ISM approach. *Conservation and Recycling*.
17. Munda, G. (2005). Multi-Criteria decision analysis and sustainable development. In: Figueira J, Greco S, Ehrgott M (eds) *Multiplecriteria decision analysis, state of the art surveys*. Springer International Series in Operations Research and Management Science, New York, pp 953–986
18. Ming-Lang, T., Chiang, J., W.Lan, L. (2009). Selection of optimal supplier in supply chain management strategy with analytic network process and choquet integral. *Computers & Industrial Engineering*, 57, 330–340..

19. Ramanathan, R. (2006). Evaluating the comparative performance of countries of the Middle East and North Africa: a DEA application. *Socio-Econ Plan Sci* 40:156–167.
20. Rosen, M. & Kishawy, H. (2012). Sustainable Manufacturing and Design Concepts, Practices and Needs. *Journal Sustainability*, 4, 154-174.
21. Saisana M, Tarantola S. (2002). State-of-the-Art Report on current methodologies and practices for composite indicator development. EUR 20408 EN Report, the Joint Research Center of European Commission, Ispra.
22. Singh, RK., Murty, HR., Gupta, SK., Dikshit, AK. (2009). An overview of sustainability assessment methodologies. *Ecol Indic* 9:189–212.
23. Shen, Y., Ruan, D., Hermans, E., Brijs, T., Wets, G., Vanhoof, k. (2011). Modeling qualitative data in data envelopment analysis for composite indicators. *Int J Syst Assur Eng Manag* ,2(1),21–30.
24. Weber, C. A., Current, J., & Desai, A. (2000). An Optimization Approach to Determining the Number of Vendors To Employ, *Supply Chain Management: An International Journal*, no. 5 (2), pp. 90-98.
25. Zhou, P., Ang, BW., Poh, KL. (2007). A mathematical programming approach to constructing composite indicators. *Ecol Econ* 62:291–297.
26. Yousefi, S., Shabanpour, H., Fisher, R., Farzipoor Saen, R. (2015). Evaluating and ranking sustainable suppliers by robust dynamic data envelopment analysis.